

En de boer, hij ploegde voort

We hebben het in *Brood & Rozen* al over talloze verzetsbewegingen en actievormen gehad, van arbeiders tot andersglobalisten. Maar naar mijn weten nog nooit over boerenprotest. Nochtans hadden boeren minstens evenveel redenen om in opstand te komen. Het kapitalisme in de 19e en 20e eeuw heeft immers in de eerste plaats de overlevingsstrategieën in rurale samenlevingen aangetast en vele boeren van hun grond verjaagd of gedegradeerd tot landarbeiders. Vandaag vormen de boeren trouwens wereldwijd nog altijd de grootste sociale groep. Na drie decennia van versnelde globalisering staat het boerenverzet opnieuw op de sociale agenda. Boerenbewegingen allerhande vormen mee de basis van de andersglobaliseringsbewegingen.

Hoog tijd dus dat we daar ook in *Brood & Rozen* aandacht aan besteden, met een bijdrage van Céline Van Den Abeele en Eric Vanhoute, een autoriteit inzake boerensamenlevingen. Zij onderzoeken het boerenprotest aan de hand van een concrete casus, namelijk de stalinistische collectivisatie in Rusland in de jaren 1930. Ze stellen zich de vraag hoe de boeren zich verzet hebben tegen die gewelddadige hervormingen van hun land en hun leven. En of dat protest wel iets opgeleverd heeft, of met andere woorden het boerenverzet in de 20e eeuw wel nog effectief was. Die vraag trekken ze door naar het 21e-eeuwse boerenprotest en meer specifiek naar de nieuwe mondiale organisatie La Vía Campesina, die wereldwijd reageert tegen de nefaste gevolgen van de globalisering. Hun slotzin is hoopvol: 'De peasants van de 21e eeuw zijn geen redundant gewicht van het verleden, maar een toekomstgerichte kracht van verandering.'

Een tweede bijdrage gaat in op het probleem van onpartijdigheid en onafhankelijkheid waar zovele ngo's vandaag mee worstelen. Zo ook de mensenrechtenorganisatie Amnesty International. Amélie Verfaillie vertelt hoe Amnesty van bij zijn eerste contacten met de Israëlische autoriteiten, in de nasleep van de Zesdaagse Oorlog in 1967, voortdurend moest schipperen tussen bezorgdheid om de mensenrechten van de Palestijnen in de bezette gebieden, en alertheid over mensenrechtenschendingen aan de Arabische zijde van het

conflict. Amélie werd met haar scriptie over dit onderwerp de eerste laureate van de Prijs André De Smet. Die prijs is genoemd naar een vredesactivist wiens archief aan Amsab-ISG werd geschonken. Daarmee willen Amsab-ISG, Vrede vzw en de dochter en kleindochter van André De Smet, Chantal en Merel, het onderzoek naar alle mogelijke aspecten van de strijd voor vrede aanmoedigen.

De opgemerkte stukjes spelen zich beide af aan de kust. Marc Constandt, onze 'kustspecialist', gaat dit jaar op zoek naar de vrouw aan zee: de kindermid die na haar uren gratis gaat zwemmen, de 'verleidster' op toeristische affiches, de zwaarlijvige vrouw als mikpunt van spot, moeder Siska met haar wafels die onze jeugdherinneringen smaak geven ...

Martine Vermandere hoorde tijdens haar rondreizende tentoonstelling over vakantiekolonies heel wat ontroerende getuigenissen. Merkwaardig is het verhaal van Georgette De Turcq, die in 1940 voor drie maanden in een preventorium in Heist-aan-Zee werd opgenomen en door de oorlog pas vijf (!) jaar later naar huis kon terugkeren. Met het bundeltje documenten dat Martine van Georgettes zoon, André De Clercq, kreeg, doet ze die bewogen jaren van zijn moeder herleven.

Uit onze eigen collectie diepte Rita Calcoen alweer een bijzonder mooie reeks foto's op, ditmaal over de Vredeskoers in Oost-Europa, uit het archief van Jan Veeloo – what's in a name. Martijn Vandenbroucke zette eindelijk een punt achter de verwerking van het archief van Edward Anseele. Aansluitend bij de oproep van Bob Reinalda naar medewerkers voor zijn biografisch woordenboek van secretarissen-generaal van internationale organisaties, blijven wij zoeken naar een kandidaat-auteur voor de biografie van Anseele.

'Levensverhalen worden graag gelezen', schrijft Reinalda. Sla dan ook de bladzijde niet om met een aankondiging van de nieuwe biografie van Jan Willem Stutje over Ferdinand Domela Nieuwenhuis, een van de meest charismatische politici die Nederland ooit had. Te koop in Amsab-ISG!

En terwijl u dat alles leest, mag u languit achterover liggen en genieten van een deugddoende vakantie.

Paule Verbruggen